

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการความรู้ของโรงเรียนเวียงแหงวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้เป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนเวียงแหงวิทยาคม ในปีการศึกษา 2553 จำนวน 34 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับแบบสอบถามคืน 34 ชุด (100 %) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ความถี่ และร้อยละ

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ การจัดการความรู้ของโรงเรียนเวียงแหงวิทยาคมในด้านการบริหารจัดการความรู้ ผู้ตอบแบบสอบถามเกินครึ่งได้ให้ข้อมูลว่า ต้องปรับปรุงการแสวงหาความรู้/ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ และมีจริยธรรม ขณะที่ครึ่งหนึ่งให้ข้อมูลว่าโรงเรียนต้องปรับปรุงการถ่ายทอดความรู้พร้อมทั้งทักษะไปทั่วโรงเรียนอันเกิดจากการเห็นคุณค่าของความรู้และทักษะที่มีอยู่ในตัวบุคลากรซึ่งสะสมมาจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของแต่ละคน สำหรับปัญหาที่พบ ส่วนน้อยได้เสนอไว้ดังนี้ ขาดสื่อ อุปกรณ์ ในการจัดการความรู้ขาดการมีส่วนร่วม ไม่มีการรวบรวมความรู้ การแลกเปลี่ยน ถ่ายทอดความรู้ในโรงเรียน โดยมีข้อ เสนอแนะว่า ควรผลิตสื่อเรื่องการจัดการความรู้ และใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการจัดการความรู้ให้มากขึ้น

สำหรับภาวะผู้นำในการจัดการความรู้ในโรงเรียนเวียงแหงวิทยาคม ผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนได้ให้ข้อมูลว่า ผู้บริหารใช้การจัดการความรู้เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญของโรงเรียนพอใช้ และต้องปรับปรุงการจัดทำกลยุทธ์ของผู้บริหาร โดยใช้ศักยภาพของสินทรัพย์ทางความรู้ ให้เป็นประโยชน์กับโรงเรียน เน้นเรื่องการเรียนรู้ของบุคลากรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะหลักเดิมที่มีอยู่ให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้นเพื่อการพัฒนาสมรรถนะหลักใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น อีกเกือบครึ่งได้ให้ข้อมูลว่าผู้บริหารต้องปรับปรุงการใช้การจัดการความรู้เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญของโรงเรียน สำหรับปัญหาที่พบ ส่วนน้อยได้เสนอไว้ดังนี้ ขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ขาดงบประมาณ และบริหารจัดการด้านงบประมาณไม่คุ้มค่า ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการความรู้ ไม่มีจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายงาน ที่ชัดเจน โดยมีข้อ เสนอแนะว่า ผู้บริหารควรสนใจและวางแผนในการปฏิบัติงาน

อย่างเป็นรูปธรรมจัดทำเป้าหมาย แผนกลยุทธ์ จุดมุ่งหมาย ให้ครอบคลุมทุก ๆ ด้าน ส่งเสริมแรงจูงใจให้บุคลากร สนับสนุนงบประมาณ ควรส่งเสริมให้บุคลากร ได้รู้จักบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของตนเอง

ส่วนวัฒนธรรมในการจัดการความรู้ในโรงเรียนเวียงแหงวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ตอบแบบสอบถามครั้งหนึ่ง ได้ให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีความยืดหยุ่นเป็นอย่างดีก่อให้เกิดแรงบันดาลใจซึ่งเป็นตัวนำให้เกิดการผลักดันกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนดี อีกเกือบครึ่งได้ให้ข้อมูลว่าโรงเรียนมีบรรยากาศของการเปิดเผยซึ่งก่อให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกันพอใช้ บางส่วนได้ให้ข้อมูลว่าโรงเรียนตระหนักว่าวัตถุประสงค์หลักของการจัดการความรู้คือการสร้างสิ่งที่มีคุณค่าให้แก่บุคลากร และนักเรียนพอใช้ สำหรับปัญหาที่พบ ส่วนน้อยได้เสนอไว้ดังนี้ ขาดการไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีการแบ่งแยกการทำงาน ขาดกระบวนการกลุ่ม ทำใครทำมัน ขาดความตระหนัก ขาดการกระตือรือร้น เอาใจใส่โดยแท้จริง โดยมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการเชื่อมโยงให้ทุกคนทำงานร่วมกันอย่างเข้าใจ มีโมติเวชัน ช่วยเหลือกัน เน้นกระบวนการกลุ่ม ควรให้ครูตระหนักถึงคุณค่าของตัวเองและผู้อื่น

ขณะที่เทคโนโลยีในการจัดการความรู้ในโรงเรียนเวียงแหงวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบครึ่งหนึ่งได้ให้ข้อมูลว่าโรงเรียนใช้เทคโนโลยีที่ช่วยให้เกิดการประสานงานที่ดีระหว่างบุคลากร เทคโนโลยีทำให้บุคลากรในโรงเรียนใกล้ชิดกับนักเรียนมากขึ้นเป็นอย่างดี และระบบสารสนเทศของโรงเรียนเป็นระบบให้ข้อมูลเชื่อมโยงกันซึ่งสามารถให้ข้อมูลที่แท้จริงได้ทันทีพอใช้ อีกเกือบครึ่งได้ให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีเทคโนโลยีที่ก่อให้เกิดคลังความรู้ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้เป็นอย่างดี สำหรับปัญหาที่พบ ส่วนน้อยได้เสนอไว้ดังนี้ ขาดงบประมาณ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีการจัดการความรู้มีไม่เพียงพอ เทคโนโลยีไม่ทันสมัย ไม่หลากหลาย ไม่น่าสนใจ ไม่ทันต่อเหตุการณ์ โดยมีข้อ เสนอแนะว่า ควรจัดหาสื่อ เทคโนโลยีให้เพียงพอ ระดมทุนจากหน่วยงานภายในภายนอกในการสนับสนุนเทคโนโลยี ควรมีการปรับปรุงเทคโนโลยีให้มีความทันสมัย เป็นปัจจุบัน ใช้งานได้ง่ายทันที

นอกจากนี้ ในการวัดผลการจัดการความรู้ในโรงเรียนเวียงแหงวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบครึ่งหนึ่ง ได้ให้ข้อมูลว่า โรงเรียนได้จัดสรรทรัพยากรให้กับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้ฐานความรู้ของโรงเรียนเพิ่มพูนขึ้น อย่างเห็นได้ชัดพอใช้ และต้องปรับปรุงการคิดค้นวิธีต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงความรู้กับผลการดำเนินการทางด้านการเงิน อีกเกือบครึ่งได้ให้ข้อมูลว่า โรงเรียนต้องปรับปรุงการกำหนดตัวชี้วัดสำหรับการจัดการความรู้ไว้โดยเฉพาะ สำหรับปัญหาที่พบ ส่วนน้อยได้เสนอไว้ดังนี้ ขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการวัดผลการจัดการความรู้ ขาดการวางแผน

การกำหนดเป้าหมายในการจัดการความรู้ที่ชัดเจน โดยมีข้อ เสนอแนะว่าควรมีแผนยุทธศาสตร์ จูงม่งหมายในการวัดผลการจัดการความรู้ที่สามารถทำได้จริงจัดทำแนวทางการวัดผลประเมินผล ให้ไปในทางเดียวกันกับการปฏิบัติด้วยความเที่ยงตรง เท่าเทียมกัน สามารถตรวจสอบการทำงานได้

อภิปรายผล

จากการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงการจัดการความรู้ในโรงเรียนเวียงแหงวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้ศึกษาได้นำประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายดังนี้

ในด้านกระบวนการจัดการความรู้ พบว่า บุคลากรเกินครึ่งได้ให้ข้อมูลว่า ต้องปรับปรุง การแสวงหาความรู้/ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ และมีจริยธรรม ดังที่ บุญดี บุญญากิจ และคณะ (2548, หน้า 54) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกระบวนการจัดการความรู้ว่า กระบวนการจัดการความรู้จะช่วยให้องค์กรสามารถสร้างและจัดการความรู้ทั้งที่มีอยู่ภายในองค์กร และความรู้ใหม่ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ขณะที่ จิรประภา อัครบวร และคณะ (2552, หน้า 23) ได้กล่าวว่า กระบวนการจัดการความรู้เป็นการบริหารจัดการเพื่อนำความรู้จากแหล่งความรู้ ไปใช้เพื่อให้เกิดการปรับปรุงและนวัตกรรมและสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น จนกลายเป็นวงจรการเรียนรู้ที่เพิ่มพูนอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ส่วน เตือนใจ รักษาพงศ์ (2550, หน้า 85 -86) ได้ศึกษา พบว่า กระบวนการจัดการความรู้ ต้องระบุนความรู้ พัฒนาความรู้ สร้างความรู้ จัดความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้บุคลากรเข้าถึงความรู้ แบ่งปันความรู้ และเกิดการเรียนรู้ สำหรับ ทิพย์รัตน์ อติวัฒน์ชัย (2550, หน้า 89 -92) ได้ศึกษาพบว่า เมื่อบุคลากรส่วนใหญ่มีความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหารจัดการความรู้และนำวิธีการ กระบวนการขั้นตอนในการจัดการความรู้มาใช้ ให้เกิดประโยชน์จะส่งผลต่อองค์กรให้มีการพัฒนา มีความสามารถในการแข่งขันและมีโอกาสสู่ ความเป็นเลิศได้ นอกจากนี้ บดินทร์ วิจารณ์ (2550, หน้า 45) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของโรงเรียน เพราะเป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง การเรียน การสอนที่มีคุณภาพย่อมส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่หวังไว้ และอมรทิพย์ เจริญผล (2550, หน้า 155 - 156) ได้ศึกษาพบว่า การดำเนินการด้านกระบวนการจัดการความรู้ 6 องค์ประกอบหลัก คือ การสร้างบรรยากาศของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง การตระหนักถึงความสำคัญของความรู้ การสร้างเครือข่ายความรู้ การกำหนดวิสัยทัศน์ และการสร้างความเข้าใจ ขณะที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและสถาบันเพิ่มผลผลิต แห่งชาติ (2548, หน้า 5) ได้สรุปว่า กระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management Process) เป็นกระบวนการแบบหนึ่งที่จะช่วยให้องค์กรเข้าใจถึงขั้นตอนที่ทำให้เกิดกระบวนการจัดการความรู้ หรือพัฒนาการของความรู้ที่จะเกิดขึ้นภายในองค์กร

สำหรับปัญหาที่ส่วนน้อยได้เสนอไว้ในเรื่องกระบวนการจัดการความรู้ คือ ขาดสื่ออุปกรณ์ในการจัดการความรู้ขาดการมีส่วนร่วม ไม่มีการรวบรวมความรู้ การแลกเปลี่ยน ถ่ายทอดความรู้ในโรงเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ รัตน์ เทียงตรง (2548, หน้า 84 - 85) ที่ได้ศึกษาพบว่า บุคลากรรู้หน้าที่การงานของตน มีการประสานงาน สื่อสารที่ดี มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็น และสามารถสรุปผลงานได้ มีความเป็นมืออาชีพสูง สามารถนำสื่อมาใช้และประกอบ การพัฒนางาน ด้านการสร้างและใช้คลังความรู้ มีการคิดสร้างและใช้ คลังความรู้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่วนวลิต ขอดศิริ (2550, หน้า 57- 62) ได้ศึกษาพบว่า โรงเรียนที่จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพได้ให้ความสำคัญต่อบุคคลทุกระดับโดยไม่ปิดกั้นความคิด ศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ ทุกครั้งที่มีโอกาส นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการอบรมกลับมาพัฒนาตนเองเพื่อเป็นแบบอย่างแก่บุคคลอื่น และสิริกร เดียวสกุล (2549, หน้า 72 -73) พบว่า หัวหน้าหอผู้ป่วยเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ทดลอง นำนวัตกรรมหรือแนวทางปฏิบัติใหม่มาใช้ในหน่วยงาน ส่งเสริมให้มีการอบรมสัมมนา และให้มีการรวบรวมบันทึก จัดเก็บองค์ความรู้ไว้เป็นหมวดหมู่อย่างเป็นระบบ

ส่วนภาวะผู้นำในการจัดการความรู้พบว่า บางส่วนได้ให้ข้อมูลว่าผู้บริหารใช้การจัดการความรู้เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญของโรงเรียนพอใช้ ดังที่ สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวง ศึกษาธิการ (2548, หน้า 15) ได้ให้ความสำคัญของการจัดทำแผนกลยุทธ์ ไว้ว่า สถานศึกษาต้องมี เป้าหมายในการจัดการความรู้เพื่อให้วิสัยทัศน์พันธกิจของสถานศึกษาบรรลุผล การจัดการความรู้ เพื่อมุ่งให้วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษาบรรลุผล สถานศึกษาจะต้องจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาก่อน โดยในแผนจะต้องมีการระบุวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร เพื่อให้ การจัดการความรู้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ สถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับองค์ประกอบ ในการจัดการความรู้

สำหรับปัญหาที่ส่วนน้อยได้เสนอไว้ในด้านภาวะผู้นำในการจัดการความรู้ คือ ขาด การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ขาดงบประมาณ และบริหารจัดการด้านงบประมาณไม่คุ้มค่า ผู้บริหาร ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการความรู้ ไม่มีจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายงาน ที่ชัดเจน ซึ่งคล้ายกับ ผลการศึกษาของ รัตนภรณ์ มูรี (2550, หน้า 78-79) ที่ได้พบว่า ครูผู้สอนหลักสูตรสองภาษา ส่วนใหญ่มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ทุกด้านได้แก่ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ ด้านการ ออกแบบการเรียนรู้ ด้านการเลือกใช้ พัฒนาและสร้างสื่อการเรียนรู้และด้านการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ และด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ โรงเรียนในเครือข่ายศาสนาทุกโรงเรียน มีระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ ส่วนขวัญจิรา ภูครองตา (2553) ได้ศึกษา พบว่าโรงเรียน มินโยบายพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เช่นการส่งครูเข้าร่วมอบรม

ประชุมสัมมนา เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ได้จัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี

ในด้านวัฒนธรรมในการจัดการความรู้ ครั้งหนึ่งได้ให้ข้อมูลว่า โรงเรียนความยืดหยุ่น เป็นอย่างคึกก้องให้เกิดแรงบันดาลใจซึ่งเป็นตัวทำให้เกิดการผลักดันกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนนี้ ดังที่ สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2548, หน้า 15) ได้เสนอว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสวงหาค่านิยมสร้างสรรค์และจรรยาบรรณของข้าราชการ เพื่อสร้างค่านิยมและพฤติกรรมทำงานใหม่ โดยเน้นที่ความขยัน อดทน ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต รักษาเกียรติของอาชีพและมุ่งมั่น อดสาหะในการทำงานให้มีคุณภาพ ซึ่ง บุญดี บุญญาภิกิจ และคณะ (2548, หน้า 59) กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องพิจารณาถึงโครงสร้างของหน่วยงานหรือบุคลากรที่จะรับผิดชอบในการจัดการความรู้ว่าควรเป็นในรูปแบบใด และการจัดตั้งทีมงานข้ามฝ่าย (Cross-Functional Team) เพื่อให้บุคลากรจากทุกฝ่ายงานเข้ามาร่วมกันวางแผนและดำเนินการในเรื่องของการจัดการความรู้ ส่วน รัตน์ เทียงตรง (2548) ได้ศึกษา พบว่า โรงเรียนได้ดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ที่อาศัยวิสัยทัศน์ ของโรงเรียนเป็นตัวกำหนดกิจกรรมงานและโครงการ มีการสร้างความตระหนักให้กับบุคลากร การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย ได้นำมากำหนดวิสัยทัศน์ และ ขวลิขิต ขอดศิริ (2550) ได้ศึกษา พบว่า มีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักเรียน ขอมรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อนครูพัฒนาตนให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อนครูในด้านวิชาการ จัดการความรู้อย่างเป็นหมวดหมู่ ร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจที่กำหนดไว้ เผยแพร่ความรู้ที่ตนเองสร้างขึ้นให้แก่เพื่อนครู

สำหรับปัญหาที่ส่วนน้อยได้เสนอไว้ในด้านวัฒนธรรมในการจัดการความรู้ คือ ขาด การไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีการแบ่งแยกการทำงาน ขาดกระบวนการกลุ่ม ทำใครทำมัน ขาดความตระหนัก ขาดการกระตือรือร้น เอาใจใส่โดยแท้จริง ดังที่ บุญดี บุญญาภิกิจ และคณะ (2548, หน้า 59) ได้กล่าวถึงวัฒนธรรมในการจัดการความรู้ไว้ว่า การจัดการความรู้จะไม่มี การดำเนินการไปด้วยดีและ ประสบผลสำเร็จหากปราศจากการสนับสนุนของผู้บริหารขององค์กร ผู้บริหารจะต้องมีความเข้าใจ แนวคิดและตระหนักถึงประโยชน์ที่องค์กรจะได้รับจากการจัดการความรู้เพื่อที่จะสามารถสื่อสาร กับพนักงานในองค์กรและผลักดันให้มีการจัดการความรู้ในองค์กร สร้างบรรยากาศให้พนักงาน กล้าคิด กล้าทำ กล้าเปิดเผยต่อกัน ให้ความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม และทำให้พนักงานมี การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัจจัยหลักอีกหนึ่งประการที่จะช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุผลสำเร็จในการ จัดการความรู้ได้ก็คือทิศทางและกลยุทธ์ที่ชัดเจนของการจัดการความรู้ องค์กรจะต้องตอบได้ว่า เป้าหมายของการความรู้ภายในองค์กรคืออะไร เพื่อจะนำเอาเป้าหมายของการจัดการความรู้ขึ้นมา กำหนดเป็นแผนงานและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จำเป็น บางครั้งเราอาจจะใช้กลยุทธ์ขององค์กรเพื่อ ตรวจสอบว่าสินทรัพย์ทางความรู้ประเภทใดที่ต้องได้รับการพัฒนาเพื่อใช้ในอนาคต หรือแม้แต่

เป็นตัวกำหนดสิ่งที่เราต้องทำในปัจจุบันด้วย สิ่งสำคัญก็คือ กลยุทธ์ของการจัดการความรู้จะต้องสนับสนุนและสอดคล้องกับทิศทางในการดำเนินธุรกิจขององค์กร เพื่อที่จะช่วยให้องค์กรสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้

ในด้านเทคโนโลยีในการจัดการความรู้พบว่าเกินครึ่งหนึ่งได้ให้ข้อมูลว่าโรงเรียนใช้เทคโนโลยีที่ช่วยให้เกิดการประสานงานที่ีระหว่างบุคลากร เทคโนโลยีทำให้บุคลากรในโรงเรียนใกล้ชิดกับนักเรียนมากขึ้นเป็นอย่างดี และระบบสารสนเทศของโรงเรียนเป็นระบบให้ข้อมูลเชื่อมโยงกันซึ่งสามารถให้ข้อมูลที่เป็นจริงได้ทันทีพอใช้ ดังที่ บุญดี บุญญากิจ และคณะ (2548, หน้า 46) ได้สรุปว่า องค์กรที่มีการนำระบบหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้เพื่อช่วยในการจัดการความรู้ก็อาจจะต้องจัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้ระบบหรือเทคโนโลยีดังกล่าวแก่บุคลากร เพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในทำนองเดียวกัน ชวลิต ขอดศิริ (2550, หน้า 57) ได้ศึกษาพบว่า ผู้บริหารต้องพัฒนาองค์การด้านความรู้และนวัตกรรมที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การศึกษาในปัจจุบัน จัดหาเทคโนโลยีมาใช้ในการสนับสนุนการปฏิบัติงานและการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน ให้ความสำคัญต่อบุคคลทุกระดับโดยไม่ปิดกั้นความคิด ศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ ทุกครั้งที่มีโอกาสนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการอบรมกลับมาพัฒนาตนเองเพื่อเป็นแบบอย่างแก่บุคคลอื่น

สำหรับปัญหาที่ส่วนน้อยได้เสนอไว้ในด้านเทคโนโลยีในการจัดการความรู้คือ ขาดงบประมาณ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีการจัดการความรู้มีไม่เพียงพอ เทคโนโลยีไม่ทันสมัย ไม่หลากหลาย ไม่น่าสนใจ ไม่ทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งคล้ายกับผลการศึกษาของ ทิพย์รัตน์ อติวัฒน์ชัย (2550, หน้า 89) ที่พบว่า บุคลากรในหน่วยงานไม่สามารถสืบค้นหรือหาประโยชน์ต่อการถ่ายทอดความรู้ได้ มีการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจากคอมพิวเตอร์มาช่วยให้ทุกคนในองค์กรสื่อสารและเชื่อมโยงกันได้อย่างทั่วถึงภายใน และภายนอกองค์กรแต่ยังไม่มีมีการใช้ในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ ระบบงานที่ถูกต้องรวดเร็ว ตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ จึงยังไม่เกิดภาพที่เด่นชัด และไม่มีทั้งในและนอกองค์กร และใกล้เคียงกับ บุญดี บุญญากิจ และคณะ (2548, หน้า 59) ที่ได้กล่าวว่า ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตและอินทราเน็ตเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้สามารถทำได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้แล้วระบบฐานข้อมูลและ Knowledge Portal ที่ทันสมัยก็มีส่วนช่วยให้การจัดการความรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ช่วยให้คนในองค์กรสามารถค้นหาความรู้ ดึงเอาความรู้ไปใช้ ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงช่วยให้ข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ถูกจัดเก็บอย่างเป็นระเบียบ พนักงานทุกคนควรจะมีบทบาทในการเสริมสร้างความรู้และการเรียนรู้ในส่วนอื่น ๆ ขององค์กรจากเครือข่ายผ่านช่องทางการสื่อสารทางเทคโนโลยีต่างๆ มีการสร้างฐานข้อมูลที่เข้าถึง

ได้ง่าย มีบอร์ดสำหรับการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้กัน มีการใช้อีเมลในการติดต่อสื่อสาร มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อช่วยในการปฏิบัติงาน ในกระบวนการเรียนรู้อย่างทั่วถึง และให้มีการเก็บรวบรวม ประมวลผลจนสามารถถ่ายทอดข้อมูลออกไปได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และเหมาะสมกับบุคคล

ในด้านการวัดผลการจัดการความรู้พบว่าเกินครึ่งหนึ่ง ได้ให้ข้อมูลว่า โรงเรียนได้จัดสรรทรัพยากรให้กับกิจกรรมต่างๆ ที่ทำให้ฐานความรู้ของโรงเรียนเพิ่มพูนขึ้น อย่างเห็นได้ชัดพอใช้ และต้องปรับปรุงการคิดค้นวิธีต่างๆ ที่เชื่อมโยงความรู้กับผลการดำเนินการทางการเงิน ดังที่ นันทิพย์ วิภาวิน (2547, หน้า 120) ได้กล่าวว่า การจัดการความรู้จะประสบความสำเร็จนั้น ผู้บริหารระดับสูงจะต้องให้ความสำคัญสนับสนุนเต็มที่ โดยแสดงให้เห็นว่าการจัดการความรู้ และการเรียนรู้ภายในองค์กรเป็นปัจจัยหลักของความสำเร็จขององค์กร และกำหนดประเภทของความรู้ที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อองค์กร และ รัตนี เทียงตรง (2548) ได้ศึกษาพบว่า โรงเรียนได้ใช้การบริหารงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเน้นการมีส่วนร่วม มีคำสั่งมอบหมายงานที่ชัดเจน มีความพร้อมด้านทรัพยากร วัตถุ เทคโนโลยี งบประมาณ และบุคคล บุคลากรรู้หน้าที่การงานของตน มีการประสานงาน สื่อสารที่ดี มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็น และสามารถสรุปผลงานได้ มีความเป็นมืออาชีพสูง

สำหรับปัญหาที่ส่วนน้อยได้เสนอไว้ในด้านการวัดผลการจัดการความรู้คือ ขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการวัดผลการจัดการความรู้ ขาดการวางแผน การกำหนดเป้าหมายในการจัดการความรู้ที่ชัดเจน ซึ่งคล้ายกับบุญดี บุญญากิจและคณะ (2548, หน้า 59) ที่ได้กล่าวว่า การวัดผลการจัดการความรู้ จะช่วยให้องค์กรทราบถึงสถานะปัจจุบันของการดำเนิน การจัดการความรู้ และผลกระทบที่เกิดกับองค์กร ผลของการวัดที่ได้จะช่วยให้องค์กรสามารถทบทวน ประเมินผล และทำการปรับปรุงกลยุทธ์และกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ การจัดการความรู้ได้ นอกจากนี้ผลจากการวัดความสำเร็จของการจัดการความรู้ยัง จะโน้มน้าวให้บุคลากรทุกระดับ ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงจนถึงพนักงานระดับปฏิบัติการเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับการจัดการ และการแลกเปลี่ยนความรู้ ขณะที่ กริชเพชร โสภภาพ (2552) ได้ศึกษา พบว่า รูปแบบการจัดการความรู้โรงเรียนบ้านหนองยางห้วยสะแบก ได้กำหนดเป็นแผนภูมิ ง่ายต่อการปฏิบัติตามขั้นตอนของรูปแบบการจัดการความรู้ และสามารถนำเสนอได้ง่ายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ มีการบ่งชี้ความรู้ซึ่งจะบ่งชี้ความรู้จากการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายให้ชัดเจน และต้องสำรวจความรู้ที่จำเป็น สำรวจความรู้ที่มีอยู่ในสถานศึกษาว่ามีอะไรบ้าง และอยู่ในรูปแบบใด สร้างและการแสวงหาความรู้ มีความสัมพันธ์กับขั้นบ่งชี้ความรู้เพราะจะต้องสร้างและแสวงหาความรู้ตามที่ได้บ่งชี้ไว้ นำความรู้มาประมวลผลและกลั่นกรองให้ได้ความรู้ที่มีประโยชน์ที่จะนำมาใช้ในการจัดการความรู้ นำความรู้เหล่านั้นมาจัดการและเก็บไว้ให้เป็นระบบ เมื่อความรู้

ถูกจัดให้เป็นระบบก็จะเข้าถึงความรู้ได้ง่าย มีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ก็จะง่ายมากขึ้น เกิดการเรียนรู้เพื่อให้เกิด องค์ความรู้ ความรู้ที่ได้ก็ให้ย้อนกลับไปเริ่มปฏิบัติตามขั้นตอนแรกและปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปเพื่อให้เกิดการจัดการความรู้อย่างต่อเนื่องและให้เป็นวงจรการจัดการความรู้อย่างต่อเนื่องต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาการจัดการความรู้ของโรงเรียนเวียงแหงวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการส่งเสริมการจัดการความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ
2. ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่บุคลากรในเรื่องการจัดการความรู้แบบเข้มอย่างเร่งด่วน
3. ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจใช้การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการสังเกต
4. ควรศึกษาการจัดการความรู้ ใน โรงเรียน หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ ด้วย
5. ควรมีการศึกษาผลการจัดการความรู้ เช่น เปรียบเทียบประสิทธิผลและประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรก่อนและหลังที่หน่วยงานนำเรื่องการจัดการความรู้มาใช้ในการพัฒนาบุคลากร